

Sygn.akt III AUa 177/07

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2007r.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku,

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Tomasz Kajewski (spr.)

Sędziowie: SA Maria Jolanta Kazberuk

SO del. Krzysztof Staryk

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2007 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę inwalidy wojennego

na skutek apelacji wnioskodawczyni A. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 listopada 2006 r. sygn. akt V U 1201/06

o d d a l a apelację.-

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 02.02.2006r. wydaną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002r. Nr 9, poz.87 z późn. zm.) zawiesił A. K. prawo do renty od dnia 1 lutego 2006r., gdyż wnioskodawczyni stale przebywa poza granicami Polski.

W odwołaniu od powyższej decyzji A. K. podniosła, iż wstrzymanie wypłaty świadczenia na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin narusza przepisy prawa krajowego, w szczególności art. 19 Konstytucji oraz przepisy unijne tj. art. 10 Rozporządzenia Nr 1408/71 i art. 189 Traktatu Rzymskiego.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku wyrokiem z dnia 16.11.2006r. oddalił odwołanie.

Sąd I instancji rozpoznając sprawę ustalił, iż decyzją z dn. 06.11.1993r. kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdził uprawnienia A. K. określone w ustawie z dn. 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego i zaliczył okres deportacji do (...) od marca 1946r. do lipca 1958r. do działalności kombatanckiej. W związku z powyższym wnioskodawczyni od 1

maja 1998r. pobierała rentę inwalidy wojennego z tytułu częściowej niezdolności pozostającej w związku z deportacją. A. K. zamieszkuje obecnie w W. B.. Z tego powodu organ rentowy zawiesił jej wypłatę świadczenia rentowego.

Analizując zgromadzony materiał dowodowy Sąd Okręgowy uznał, iż decyzja organu rentowego jest zgodna z art. 5 ustawy z dnia 29.05.1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, gdyż świadczenia mogą być wypłacane jedynie w przypadku, gdy uprawniony zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd I instancji stwierdził, iż przepis powyższy – wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni – nie narusza art. 19 Konstytucji ani preambuły ustawy z dnia 24.01.1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (t. jedn. Dz. U. z 2002r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.) jako norm o charakterze deklaratywnym i odsyłającym do innych szczegółowych rozwiązań ustawowych. Odnosząc się do zarzutu sprzeczności uregulowania ustawowego z przepisami Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. U. UE L z dnia 5 lipca 1971r.) Sąd Okręgowy powołując się na art. 4 ust. 4 w/w rozporządzenia wskazał, iż taka sytuacja nie zachodzi, gdyż unormowania rozporządzenia nie stosuje się do pomocy społecznej i opieki zdrowotnej ani do systemów świadczeń dla ofiar wojny lub jej skutków.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła A. K., zarzucając dokonanie błędnych ustaleń faktycznych polegających na przyjęciu, iż wnioskodawczyni na stałe zamieszkuje na terenie Wielkiej Brytanii i niewyjaśnienie powodu przebywania jej poza granicami kraju. Podniosła, iż regulacja stanowiąca podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego narusza przepisy Konstytucji, Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Traktatu Rzymskiego, Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności szczegółowo wymienionych w treści apelacji.

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zakres i przedmiot rozpoznania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznacza treść decyzji organu rentowego. W postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z systemem orzekania w sprawach z tego zakresu, sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji.

Zadaniem Sądu I instancji było ustalenie, czy odmowa wypłacania wnioskodawczyni świadczenia rentowego przewidzianego w ustawie z dnia 29 maja 1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002r. Nr 9, poz.87 z późn. zm.) należnego z mocy art. 12 ustawy z dn. 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego była zgodna z prawem (t. jedn. Dz. U. z 2002r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.).

Bezspornym w sprawie jest, iż A. K. ma status kombatanta, albowiem w okresie od marca 1946r. do lipca 1958r. była deportowana do (...). Fakt pobytu na deportacji był niekwestionowany i został potwierdzony stosownym zaświadczeniem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. W związku z inwalidztwem, które pozostawało w związku z pobytem na S., od 1998r. nabyła uprawnienia do renty inwalidzkiej.

Na wstępie zauważyć należy, iż ustawa o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin wraz z ustawą o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego tworzą system zabezpieczenia osób zasłużonych dla Ojczyzny. Powyższe przepisy pozostają ze sobą w związku i łącznie regulują pełny katalog okoliczności uzasadniających uznanie wskazanych w niej stanów faktycznych za inwalidztwo wojenne, a w konsekwencji przyznania świadczeń.

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego świadczenia i uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974r. o

zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002r. Nr 9, poz. 87 z późn. zm.) przysługują osobom zaliczonym do jednej z grup inwalidztwa pozostającego w związku z pobytem w miejscach, o których mowa m. in. w art. 3 pkt 2 (a więc osobom, które przebywały na deportacji).

Stosownie do treści art. 5 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin świadczenia określone w ustawie świadczenia przysługują w czasie pobytu osoby uprawnionej na obszarze Państwa Polskiego, chyba że niniejsza ustawa albo umowy międzynarodowe stanowią inaczej. Oznacza to, że ustawodawca wprowadził ograniczenie wypłaty świadczeń inwalidów wojennych (i odpowiednio kombatantów) po ich wyjeździe z Polski.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż organ rentowy zasadnie zawiesił wnioskodawczyni wypłatę świadczenia w związku z jej pobytem poza granicami kraju. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż A. K. przebywa w W. B.. Zarówno przed organem rentowym, jak też w toku postępowania sądowego wnioskodawczyni wielokrotnie w treści pism podnosiła, iż miejscem jej pobytu jest W. B. Ten fakt ma przesądzające znaczenie w sprawie. Zauważyć należy, iż ustawodawca wiąże podstawę zawieszenia wypłaty świadczeń z miejscem faktycznego przebywania osoby uprawnionej, nie zaś z miejscem jej zameldowania. Skoro wnioskodawczyni rzeczywiście zamieszkuje poza granicami Polski, to zachodzą przesłanki uzasadniające zawieszenie prawa do renty inwalidzkiej. Okoliczność, iż A. K. nadal jest zameldowana na stałe w Rzeczypospolitej Polskiej jest bez znaczenia, gdyż decydujące znaczenie ma miejsce faktycznego pobytu osoby uprawnionej do świadczeń. Bez wpływu na zawieszenie prawa do świadczeń są przyczyny pobytu wnioskodawczyni poza granicami kraju, gdyż ustawodawca w art. 5 w/w ustawy nie wyróżnia sytuacji, w jakich przebywanie za granicą nie ogranicza wypłaty świadczeń. Z tych względów zarzuty skarżącej wskazujące, iż Sąd I instancji nie poczynił ustaleń co do powodów wyjazdu za granicę jako mających istotne znaczenie w sprawie, nie mogą odnieść zamierzonego skutku.

Brak jest również podstaw, aby przyjąć, iż organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję dopuścił się naruszenia przepisów prawa międzynarodowego czy też prawa Unii Europejskiej. Sądowi Apelacyjnemu nie są znane przepisy, które wyłączałyby ograniczenie wypłaty świadczeń z art. 5 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin osoby uprawnionej po jej wyjeździe z Polski. W tym zakresie brak jest umowy pomiędzy Rzeczypospolitą Polską a K. W. B.. Z kolei akty prawne obowiązujące na terenie Unii Europejskiej, na które powołuje się skarżąca w apelacji, zawierają jedynie ogólne zasady prawne, które aktami prawnymi niższego rzędu (rozporządzenie, dyrektywa) są doprecyzowane. Tymczasem rozporządzenie Nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. U. UE L z dnia 5 lipca 1971r.) o ile w sposób bezpośredni reguluje kwestie świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego dla wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, to nie odnosi się do ustawodawstwa krajowego w zakresie świadczeń dla ofiar wojny lub jej skutków, co wprost wynika z art. 4 ust. 4. Oznacza to, że niniejsze rozporządzenie nie wpływa na unormowania obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej w przedmiocie świadczeń dla ofiar wojny lub jej skutków tj. regulacje ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin oraz ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Odnosząc się do zarzutu wnioskodawczyni, iż art. 5 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin nie powinien być stosowany jako niezgodny z Konstytucją oraz preambułą do ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, stwierdzić należy, iż dopóki przepis powyższy nie zostanie uchylony przez ustawodawcę bądź zostanie stwierdzona jego niekonstytucyjność przez Trybunał Konstytucyjny funkcjonuje w obrocie prawnym i jako taki podlega stosowaniu przez organy państwowe oraz organy sprawiedliwości.

Kierując się powyższymi względami Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w wyroku.